

9 PRAVOSUĐJE

Novosti
Tjednik za racionalnu manjinu
#687, petak, 15. veljače 2013.

Pregovori o otvorenim
pitanjima civilnih žrtava
rata i odšteta

PIŠE
Nenad Jovanović

Stradali predugo čekaju

Početak godine predložena je radna grupa za rješavanje problema naknade štete za uništenu imovinu, u kojoj su predstavnici nekoliko ministarstava, DORH-a, SNV-a i Documente

Vesna Teršelić (u sredini) sa žrtvama rata, Mirkom Kovačićem i Marijom Šestović (Foto: FIXXXL)

SAMOSTALNA demokratska srpska stranka i Srpsko narodno vijeće, kao izabrani predstavnici Srba, zajedno s velikim brojem nevladinih udruženja vode pregovore s nadležnim ministarstvima i državnim institucijama, poput DORH-a, kako bi se riješila preostala otvorena pitanja vezana uz pravosudne probleme Srba u Hrvatskoj i žrtve rata. — Oko 80 posto našeg programa ušlo je u program Vlade ZORANA MILANOVIĆA, ali

je lani zastalo provođenje mnogih od njih, pa je prošle jeseni formirana radna grupa koja bi trebala dogovoriti rješenja kojima bi se ispravile nepravde i uvažila stradanja većeg broja ljudi — ističu u Klubu zastupnika SDSS-a.

Tako je tokom januara održano nekoliko sastanaka s predstavnicima Ministarstva pravosuđa, Ministarstva regionalnog razvoja i DORH-a, na kojima se govorilo o naknadi štete za imovinu uništenu terorističkim

aktima i otpisu troškova za izgubljene tužbe podnesene radi obeštećenja ljudskih i materijalnih gubitaka u ratu. Naime, zbog izdavanja člana 180. Zakona o obveznim odnosima sredinom devedesetih, ali i rigidnih zakonskih propisa iz vremena vlade IVICE RAČANA, veći broj vlasnika za uništenu imovinu nije dobio nikakvu naknadu; štoviše, mnogi su upućivani da traže obeštećenje u skladu sa Zakonom o obnovi, koji je uvelike ograničavao prava podnositelja zahtjeva.

— Predlaže se donošenje novoga pravnog okvira pravredne naknade za imovinu uništenu i oštećenu aktom terorizma za sve neriješene slučajeve. U tom smislu, početkom januara predložena je radna grupa za rješavanje naknade štete za uništenu imovinu, u kojoj su predstavnici ministarstava pravosuđa, financija i regionalnog razvoja, DORH-a, SNV-a i Documente — kažu u Klubu zastupnika SDSS-a.

Što se tiče otpisa parničnih troškova, SNV je u suradnji s Documentom pripremio podatke o predmetima i slučajevima za koje bi ih trebalo otpisati, koje će uručiti DORH-u te po potrebi nadopunjavati.

— Vlada je uredbom od sredine prošle godine omogućila da se troškovi otpisu socijalno najugroženijima, ali je provedba te uredbe otežana i ograničena, s obzirom na to da oni koji traže otpis ne smiju imati nikakvu imovinu i slično. Zbog toga Vlada priprema izmjene i dopune te uredbe — kaže MILENA JURJIŠIĆ, pravna savjetnica u Klubu zastupnika SDSS-a.

Tema razgovora su i naknade za neovlaštena ulaganja privremenih korisnika u zauzetu imovinu; riječ je o još dvadesetak slučajeva.

Neki od njih, u koje se umiješao DORH, smatraju se riješenima, neki bi se rješavali kroz odluke Vlade o zamjeni nekretnina ili obeštećenju vlasnika, neki su u postupku provjere podataka, a nad dva slučaja DORH nema jurisdikciju jer korisnici žive u BiH-u.

Razgovara se i o problemu priznavanja prava vlasništva u slučajevima u kojima se država uknjižila kao vlasnik: predlaže se da kod upisa promjena zemljišno-knjižnog stanja (kada se radi o uknjiženju države) postoji obaveza prethodne provjere katastarskih podataka radi utvrđivanja posjedovnog stanja.

Što tiče pokretanja istrage i postupaka u slučajevima neprocesuiranih ratnih zločina i, u sklopu toga, ograničene dostupnosti baza podataka o ratnim zločinima, predloženo je da SNV može imati uvid u neke konkretne slučajeve.

— DORH je preko ŽDO-a, nadležnih za rad na ovim predmetima, i od Ravnateljstva policije zatražio izvješća o svim predmetima u kojima počinitelji još nisu otkriveni. Po provedenoj analizi, označeni su slučajevi koje je nužno prioritarno istražiti, kako na državnom tako i na regionalnom nivou i utvrditi zapovjednu odnosno neposrednu odgovornost — izjavila je za 'Novosti' MARTINA MIHORDIN, glasnogovornica DORH-a.

ORJEŠAVANJU nacionalnih i regionalnih prioriteta slučaja održani su zajednički sastanci DORH-a i policije kako bi se intenzivirala istraga neprocesuiranih ratnih zločina i kriminalistička obrada radi pronalaska i utvrđenja počinitelja odgovornih za te zločine. Dogovoreno je i da se zatraži dostava podataka od drugih agencija i posjednika arhiva koji se odnose na pojedine slučajeve, kao i podataka putem međunarodne pravne pomoći kroz suradnju na temelju potpisanih sporazuma, dodaje glasnogovornica.

U vezi dostupnosti baze podataka o zločinima počinjenim od 1991. godine nadalje, Martina Mihordin ističe da ta baza obuhvaća kolekcije dokaza kojima se za pojedine zločine raspolaže, podatke o počiniočima i spise predmeta u elektronskom obliku s odlukama, a koji su klasificirani, pa je dostupnost baze ograničena, odnosno ona je dostupna samo policiji.

— Pošto su i brojne nevladine organizacije sudionice spomenutih pregovora, za komentar pitamo VESNU TERŠELIĆ, voditeljicu Documente — Centra za suočavanje s prošlostu.

— Ima naznaka političke volje, Ministarstvo pravosuđa pregovara o rješenjima intenzivnije nego ikada, ali je otvoreno pitanje hoće li se ona doista naći — kaže Vesna Teršelić i dodaje da ne može biti optimist dok ne vidi konkretne korake.

— Suradnja sa SNV-om je odlična. Paniramo sljedeće korake i zajednički nastup s njima, zatim bjelovarskom Pravdom, Zajednicom udruga hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata... To je široka suradnja, u kojoj su ključni teret podnijeli samo oni koji su stradali u ratu i godinama najglasnije upozoravali na probleme — zaključuje Vesna Teršelić. ■

Mora se naći rješenje za sve žrtve rata

Documenta i druge nevladine organizacije reagiraju na najave Ministarstva branitelja da će se donijeti zakon o žrtvama ratnog zločina počinjenog silovanjem. — Pozdravljamo najavljeno rješenje za žene koje su preživjele silovanja, ali mislim da se hitno mora naći rješenje za sve žrtve rata. Zato smo organizirali kampanju i nekoliko skupova, kako bismo upozorili da ni više od 20 godina od rata i stradanja to rješenje nije nađeno. Uпитno je i to ima li danas političke volje da se obeštete sve civilne žrtve, neovisno o nacionalnosti. Neshvatljivo je zašto se ne riješe sve civilne žrtve, nego se daje prioritet nekim grupama. Bez obzira na to jesu li sami preživjeli zločine, izgubili članove obitelji ili su oštećeni u materijalnom smislu, stradali doista predugo čekaju — kaže VESNA TERŠELIĆ.